

Nader onderzoek BP Van Rijckevorselweg 4 in Vinkel

Huismus, steenuil, vleermuizen, steenmarter en
kleine marterachtigen

projectnummer 0479857.100
definitief revisie 1.0
9 februari 2023

Nader onderzoek BP Van Rijckevorselweg 4 in Vinkel

Huismus, steenuil, vleermuizen, steenmarter en kleine marterachtigen

projectnummer 0479857.100

definitief revisie 1.0
9 februari 2023

Auteurs

A.M. Posthumus (MSc)
Jurrien Kooijman

Opdrachtgever

Gemeenschappelijke Regeling Heesch West

Gecontroleerd: Femke van Schie

datum	beschrijving	vrijgave
9 februari 2023	definitief	ir. H.A.M. van de Wetering

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	2
2	Wettelijk kader	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Soortbescherming	3
2.2.1	Vogelrichtlijn: Vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus en steenuil)	3
2.2.2	Habitatrichtlijn (vleermuizen)	4
2.2.3	'Andere soorten' Wnb (steenmarter, bunzing en wezel)	5
2.2.4	Ontheffingsplicht	5
2.2.5	Zorgplicht	5
3	Methodiek	6
3.1	Huismus	6
3.2	Steenuil	6
3.3	Vleermuizen	6
3.4	Marterachtigen	7
3.5	Overzicht veldbezoeken	8
4	Resultaten	10
4.1	Huismus	10
4.2	Steenuil	10
4.3	Vleermuizen	10
4.3.1	Verblijfplaatsen	11
4.3.2	Foerageergebieden en vliegroutes	13
4.4	Marterachtigen	14
4.5	Overige waargenomen soorten	14
5	Effectbeoordeling	15
5.1	Huismus	15
5.1.1	Nestplaatsen en rust- en schuilplaatsen	15
5.1.2	Mitigatie/compensatie	15
5.2	Vleermuizen	16
5.2.1	Zomer- en paarverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis	16
5.2.2	Mitigatie / compensatie	16
5.3	Overige waargenomen soorten	17
6	Conclusie en Aanbevelingen	18
6.1	Huismus	18
6.2	Vleermuizen	18

6.3	Overige waargenomen soorten	19
7	Bronnen	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Gemeenschappelijke Regeling Heesch West is voornemens om het perceel aan de Van Rijckevorselweg 4 in Vinkel opnieuw te ontwikkelen. De agrarische bestemming van het perceel wordt omgezet in een bedrijfsbestemming. Om dit mogelijk te maken wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

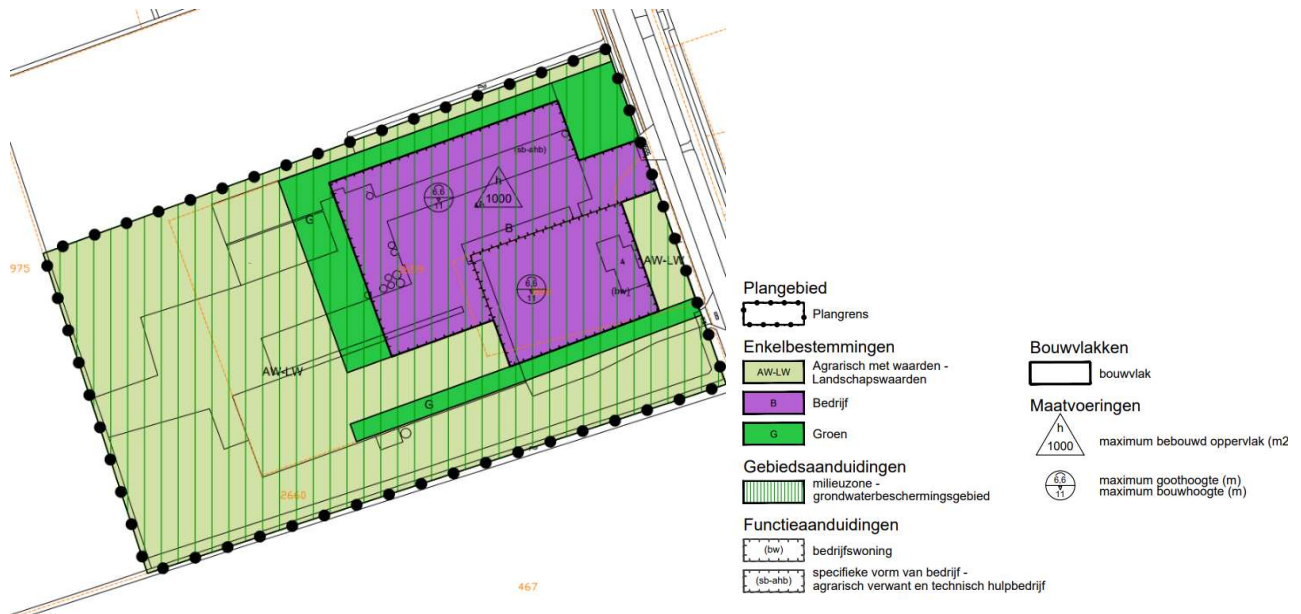
Ten behoeve van dit voornemen is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten (Wet natuurbescherming – onderdeel soortbescherming). Er dient te worden aangetoond dat het voornemen uitvoerbaar is. In dit kader is een Natuurtoets uitgevoerd (Antea Group, 2022). Uit deze Natuurtoets is naar voren gekomen dat verblijfplaatsen van de bunzing, wezel, steenmarter en vleermuizen niet kunnen worden uitgesloten. Tevens kunnen nestlocaties van de huismus en steenuil niet worden uitgesloten. Bovengenoemde soorten vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming (Wnb). Indien verblijfplaatsen of nestlocaties van bovengenoemde soorten in het plangebied aanwezig zijn, dan worden als gevolg van het planvoornemen mogelijk verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden. Om meer inzicht te krijgen in de functie van het plangebied voor bovengenoemde soorten is in de Natuurtoets geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek uiteengezet. In figuur 1.1 is het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1: Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron ondergrond: Street Smart.

1.2 Planvoornemen

De agrarische bestemming van het perceel wordt omgezet in een bedrijfsbestemming. Een verbeelding van de toekomstige bestemmingsplankaart is opgenomen in figuur 1.2. De exacte toekomstige invulling van het perceel is nog onbekend. De stallen op het perceel worden gesloopt. Het omliggende groen wordt verwijderd. In voorliggende rapportage wordt er ook vanuit gegaan dat de woning op het perceel wordt gesloopt.

Figuur 1.2. Toekomstige bestemming plangebied (bron: concept bestemmingsplan).

2 Wettelijk kader

2.1 Algemeen

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. Voor voorliggend nader onderzoek is enkel het onderdeel soortbescherming relevant. Hier zal in Hoofdstuk 5 aan getoetst worden. De overige onderdelen zijn niet relevant voor voorliggend nader onderzoek en worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief Bijlage I en II uit Verdrag van Bern en Bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Voorliggend nader onderzoek richt zich op het voorkomen van vogels met een jaarrond beschermd nest (huismus en steenuil), vleermuizen en marterachtigen (steenmarter, bunzing en wezel). Deze soorten vallen onder de bescherming van respectievelijk de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en 'andere soorten' (onderdeel A, fauna) van de Wnb.

Onderstaand zijn de verbodsbepalingen van deze artikelen uiteengezet.

2.2.1 Vogelrichtlijn: Vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus en steenuil)

Alle in Nederland voorkomende broedvogels zijn beschermd en staan vermeld in de Europese Vogelrichtlijn. Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Voor sommige vogels geldt dat zij hun nest jaarrond gebruiken. Deze vogels staan vermeld op de lijst van jaarrond beschermde vogelnesten van RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Deze jaarrond beschermde nesten zijn onderverdeeld in categorie 1 t/m 5. Voor voorliggend nader onderzoek is de jaarrond beschermde status van de huismus en steenuil relevant. De huismus betreft een categorie 2 soort. Nesten van categorie 2 soorten betreffen nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. De steenuil betreft een categorie 1 soort. Dit betreft nesten van soorten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Artikel 3.1 Wnb: Beschermingsregime Vogelrichtlijn soorten

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

2.2.2 Habitatrichtlijn (vleermuizen)

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn), waaronder vleermuizen, is het verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Dieren behorend bij artikel 3.5 mogen niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Onderstaand staan de verbodsbepalingen uit de Wnb uiteengezet.

Artikel 3.5 Wnb: Beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2.2.3 ‘Andere soorten’ Wnb (steenmarter, bunzing en wezel)

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en onwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Artikel 3.10, lid 1 Wnb: ‘Andere soorten’

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2.2.4 Ontheffingsplicht

Indien bij het voornemen de gestelde verboden in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 worden overtreden, en deze niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend verschilt per artikel waarvan het verbod wordt overtreden.

2.2.5 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

3 Methodiek

Allereerst zal de werkwijze voor het nader onderzoek naar de huismus (paragraaf 3.1) en steenuil (paragraaf 3.2) uiteengezet worden. In paragraaf 3.3 wordt de werkwijze omtrent het vleermuisonderzoek besproken, waarna vervolgens de werkwijze voor de steenmarter, bunzing en wezel uiteengezet wordt (paragraaf 3.4). Een overzicht van alle veldbezoeken wordt weergegeven in paragraaf 3.5.

3.1 Huismus

Bij het nader onderzoek naar de huismus is gewerkt conform het kennisdocument huismus (BIJ12, 2017a). Er zijn twee veldbezoeken uitgevoerd in de ochtend in de periode 1 april – 15 mei 2021, tijdens gunstige weersomstandigheden. In paragraaf 3.5 is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde veldbezoeken.

3.2 Steenuil

Voor de steenuil zijn drie bezoeken uitgevoerd in de periode 1 februari 2021 tot en met 30 april 2021 (waarbij er minimaal een maand zat tussen het eerste en laatste bezoek), conform het kennisdocument steenuil (BIJ12, 2017b). In paragraaf 3.5 is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde veldbezoeken.

3.3 Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken is gewerkt volgens de richtlijnen voor het inventariseren van vleermuizen, die zijn opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus; 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' 2021 (NGB, 2021). Het onderzoek is door twee ecologen uitgevoerd met ruime ervaring op het gebied van het inventariseren van vleermuizen. Onderstaand wordt aangegeven op welke wijze het onderzoek is uitgevoerd.

De vleermuisdetector is bij het vleermuisonderzoek een onmisbaar apparaat. Met dit apparaat worden de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Door verschillen in klank, ritme en andere kenmerken is het mogelijk de verschillende soorten te onderscheiden en de aard van gedrag te bepalen. De batdetector vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk in het veld zeer moeilijk te determineren en vereisen een controle met behulp van analyse-software, hiervoor is het programma Batsound gebruikt.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, langdurige regenval, dichte mist en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Tijdens dergelijke weersomstandigheden is niet gewerkt. In paragraaf 3.5 is een overzicht opgenomen van de uitgevoerde onderzoeken en de weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek (zie Tabel 3.1).

3.4 Marterachtigen

Op basis van de uitkomsten van de Natuurtoets (Antea Group, 2021) heeft het nader onderzoek zich gefocust op de steenmarter, bunzing en wezel.

Op 6 en 7 juni 2021 is het onderzoeksmateriaal voor het onderzoek naar de bovengenoemde marterachtigen binnen het plangebied geplaatst. Elke twee weken zijn de batterijen, SD-kaarten en (indien toegepast) lokaas vervangen. Het onderzoek is afgerond op 18 juli 2021. Het onderzoek voldoet hiermee aan de benodigde onderzoeksinspanning benoemd in de 'Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming' (Provincie Noord-Brabant, 2017). In het plangebied is één cameraval en één struikrover geplaatst (zie tekstkader 1). De struikrover is met name geplaatst voor het waarnemen van de bunzing en wezel. De cameraval is geplaatst voor het waarnemen van de steenmarter (en bunzing). Beide locaties zijn uitgekozen op de volgende elementen:

- Locaties met de hoogste waarnemingskans;
- Locaties die een bepaalde functie (looproute, verblijfplaats) kunnen aantonen.

De locaties van het onderzoeksmateriaal is weergegeven in figuur 3.1. In paragraaf 3.5 is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tekstkader 1. Typen onderzoeksmateriaal.

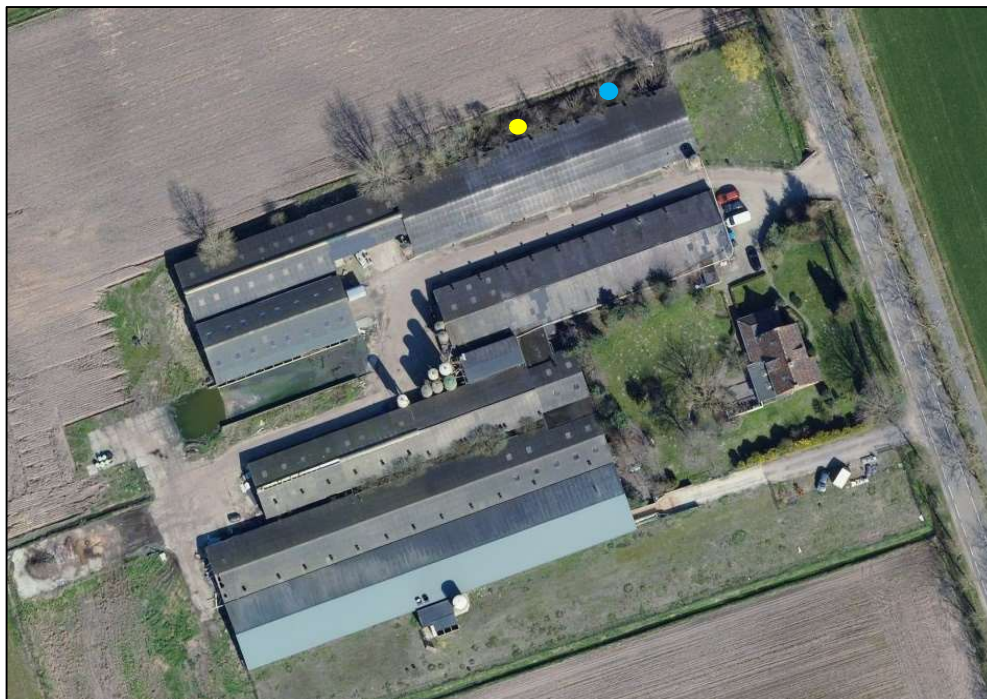
Typen onderzoeksmateriaal

Cameraval

De cameraval bestaat uit een camera die op basis van beweging en/of infrarood licht opnames maakt. Met name de bunzing en steenmarter kunnen op deze wijze worden aangetoond.

Struikrover

De Struikrover bestaat uit een grote, schuin afgezaagde pvc-buis waarin een cameraval aan een plank is bevestigd. Voorin het plankje is een blikje sardines aanwezig. In het blikje wordt een gaatje geprikt, waardoor de geur van sardines zich over het gebied verspreid. Dit lokt de aandacht van dieren in de omgeving, die op onderzoek uit gaan. Zodra ze aan het blikje ruiken worden zij geregistreerd door de cameraval in de struikrover. Deze methode is toepasbaar op alle marterachtigen.

Figuur 3.1. Locatie van de cameraval (gele stip) en de struikrover (blauwe stip) in het plangebied (rood omkaderd). Bron ondergrond: Street Smart, kaart 2020.

3.5 Overzicht veldbezoeken

In de onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde veldbezoeken, ten behoeve van welke soort het onderzoek is uitgevoerd en de weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek.

Tabel 3.1: Overzicht veldbezoeken nader onderzoek.

Datum	Soortgroep	Start- en eindtijd	Zon op/zon onder	Weersomstandigheden
23-02-2021	Steenuil	19:00 – 20:45	18:08	7 °C, licht bewolkt, 1 Bft
04-03-2021	Steenuil	20:00 – 20:30	18:24	9 °C, licht bewolkt, 1 Bft
15-04-2021	Huisemus	07:45 – 08:45	06:42	1 °C, zwaar bewolkt, 1 Bft
29-04-2021	Steenuil	21:00 – 23:00	20:59	13 °C, licht bewolkt, 2 Bft
30-04-2021	Huisemus	07:15 – 08:05	06:11	6 °C, droog na motregen, 2 Bft
31-05-2021	Vleermuizen	21:15 – 00:15	21:46	17 °C, onbewolkt en droog, 0 Bft
06-06-2021	Marterachtigen (plaatsen materiaal)	nvt	nvt	nvt
20-06-2021	Marterachtigen (vervangen batterijen, SD-kaarten en lokaas)	nvt	nvt	nvt
29-06-2021	Vleermuizen	03:00 – 05:30	5:23	18 °C, volledig bewolkt en start droog, overgaand in lichte motregen, 0 Bft

Datum	Soortgroep	Start- en eindtijd	Zon op/zon onder	Weersomstandigheden
04-07-2021	Marterachtigen (vervangen batterijen, SD-kaarten en lokaas)	nvt	nvt	nvt
16-07-2021	Vleermuizen	21:50 – 00:30	21:49	17 °C, volledig bewolkt en droog, 2 Bft
18-07-2021	Marterachtigen (verwijderen materiaal)	nvt	nvt	nvt
23-08-2021	Vleermuizen	22:00 – 01:00	20:44	15 °C, licht bewolkt en droog, 2 Bft
12-09-2021	Vleermuizen	22:00 – 01:00	19:59	12 °C, licht bewolkt en droog, 1 Bft

4 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het nader onderzoek uiteengezet. In paragraaf 4.1 komen de resultaten van het nader onderzoek naar de huismus aan bod, gevolgd door het nader onderzoek naar de steenuil (paragraaf 4.2), vleermuizen (paragraaf 4.3) en marterachtigen (paragraaf 4.4). In paragraaf 4.5 worden de overige waarnemingen uiteengezet.

4.1 Huismus

Tijdens de twee veldbezoeken zijn in totaal dertien nestplaatsen van de huismus vastgesteld onder het dak van het woonhuis. Acht nestplaatsen bevinden zich onder het oostelijke deel van het dak en vijf nestplaatsen bevinden zich onder het westelijke deel van het dak. De nestplaatsen bevinden zich onder andere onder de dakpannen vlak boven de dakgoot, nabij de dakkapel, ramen, hoekpannen en loodslab. In de overige bebouwing zijn geen nestplaatsen vastgesteld. De begroeiing binnen het plangebied biedt de huismus rust- en schuilplaatsen en vormt een essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van de soort.

De gevolgen van het planvoornemen op de nestplaatsen en rust- en schuilplaatsen van de huismus worden in paragraaf 5.1 behandeld.

Figuur 4.1. Impressie nestlocatie huismus (links) en nest in aanbouw boven dakraam (rechts).

4.2 Steenuil

Tijdens de drie veldbezoeken is de steenuil (of zijn sporen van de steenuil) niet aangetroffen in het plangebied. In het plangebied zijn geen nestlocaties voor de soort aangetroffen. Het plangebied heeft geen functie voor de soort. Aanwezigheid van de steenuil kan worden uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

4.3 Vleermuizen

Tijdens het nader onderzoek zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, grootoorvleermuis en een Myotis-soort waargenomen. De gewone en ruige dwergvleermuis waren de enige soorten die duidelijk binding met het gebied hadden (zie ook 4.3.1 en 4.3.2). De overige soorten zijn eenmalig (overvliegend) waargenomen. Vleermuizen gebruiken een gebied voor verschillende functies: onder andere om te verblijven, te foerageren en/of als geleidend element (eventuele vliegroute). Onderstaand is aangegeven of er

verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn (paragraaf 4.3.1) en of er sprake is van essentieel foerageergebied en/of vliegroutes (paragraaf 4.3.2).

4.3.1 Verblijfplaatsen

De verblijffuncties die in een gebied aanwezig kunnen zijn, zijn kraamverblijfplaatsen, zomerverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen. Dergelijke verblijfplaatsen zijn veelal verspreid over het betreffende gebied aanwezig en worden vaak maar gedurende enkele maanden van het jaar gebruikt.

Kraamverblijfplaatsen

Tijdens de inventarisaties gedurende de kraamperiode (mei – juli 2021) is geen activiteit van vleermuizen waargenomen die duidt op de aanwezigheid van een kraamverblijfplaats.

Zomerverblijfplaatsen

Uit het vleermuisonderzoek is gebleken dat er in het plangebied één zomerverblijfplaats aanwezig is van de gewone dwergvleermuis. Er zijn twee uitvliegende mannetjes waargenomen vanuit losliggende bakstenen direct onder de golfplaten van de overkapping. Zie ook figuur 4.2 en 4.3. De gevolgen van het planvoornemen op de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis wordt in paragraaf 5.2 behandeld.

Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

Tijdens de veldbezoeken in augustus en september 2021 zijn twee baltsterritoria van de gewone dwergvleermuis waargenomen (zie ook figuur 4.4).

Op de locatie tussen de schuren (binnenplaats) werd gebaltst in de omgeving van de overkapte schuur en onder de overkapping, maar ook boven de binnenplaats richting de silo's. De meeste baltsactiviteit vond plaats boven de binnenplaats en de overkapte schuur. Hoewel er vanuit het nader onderzoek geen concrete paarverblijfplaats kan worden aangewezen, kan worden gesteld dat eronder of nabij de overkapping één paarverblijf aanwezig is.

Aan de oostzijde van het plangebied is een tweede baltsterritorium waargenomen. Hier werd er voornamelijk rondom het huis gevlogen met een route die ook langs de koppen van de schuren ging. Hoewel er vanuit het nader onderzoek geen concrete paarverblijfplaats kan worden aangewezen, kan worden gesteld dat erin of nabij de woning één paarverblijf aanwezig is.

Concluderend zijn er op basis van de uitkomsten van het nader onderzoek twee paarverblijfplaatsen aanwezig in het plangebied.

De gevolgen van het planvoornemen op de twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden in paragraaf 5.2 behandeld.

Winterverblijfplaatsen

Tijdens de inventarisaties gedurende het paarseizoen (augustus – september 2021) zijn geen zwermactiviteiten van vleermuizen waargenomen die duiden op een (massa)winterverblijfplaats.

*Figuur 4.2. Locatie aangetroffen zomerverblijfplaats (gele stip) in het plangebied (rood omkaderd).
Bron ondergrond: Street Smart, kaart 2021.*

Figuur 4.3. Uitvlieglocatie zomerverblijfplaats.

4.3.2 Foerageergebieden en vliegroutes

In het plangebied zijn foeragerende dieren waargenomen. Op de binnenplaats zijn enkele gewone en ruige dwergvleermuizen kortdurend foeragerend aangetroffen. Daarnaast zijn twee gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen boven een onderwater gelopen voeropslag plaats (zie figuur 4.5). Het betrof twee gewone dwergvleermuizen. Gezien de beperkte aantallen is voor beide locaties van essentieel foerageergebied geen sprake. Er zijn geen vliegroutes aangetoond binnen de grenzen van het plangebied. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk voor wat betreft foerageergebied en vliegroutes.

Figuur 4.4. Locaties van de twee baltterritoria (blauwe vlakken) in het plangebied (rood omkaderd).
Bron ondergrond: Street Smart, kaart 2021.

Figuur 4.5. Foerageerlocatie van twee gewone dwergvleermuizen (niet essentieel) (geel vlak) in het plangebied (rood omkaderd). Bron ondergrond: Street Smart, kaart 2021.

4.4 Marterachtigen

Tijdens het onderzoek zijn er geen waarnemingen van de steenmarter, bunzing of wezel geregistreerd. Tevens zijn er geen waarnemingen geregistreerd van andere marterachtigen. Overige (voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgestelde) zoogdieren zoals de rosse woelmuis, vos, bruine rat en huiskat zijn wel geregistreerd. Het plangebied heeft geen functie voor de steenmarter, bunzing of wezel. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

4.5 Overige waargenomen soorten

In het plangebied zijn zes nestplaatsen van spreeuw (4 oostzijde, 2 westzijde) vastgesteld. In en op de overige bebouwing (schuren) binnen het plangebied zijn kauw, witte kwikstaart en zwarte roodstaart aangetroffen die naar verwachting ook nestplaatsen in het plangebied hebben. De gevolgen van het planvoornemen op deze algemene broedvogels worden in paragraaf 5.3 behandeld.

5 Effectbeoordeling

Uit hoofdstuk vier volgt dat de aanwezigheid van de steenuil, steenmarter, bunzing en wezel in het plangebied kan worden uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde. Voor de overige onderzochte soorten (huismus en vleermuizen) worden in dit hoofdstuk de in hoofdstuk 4 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Wet natuurbescherming en wordt ingegaan op de benodigde acties ten aanzien van de Wet natuurbescherming.

5.1 Huismus

5.1.1 Nestplaatsen en rust- en schuilplaatsen

Tijdens het nader onderzoek zijn dertien nestplaatsen van de huismus vastgesteld. Daarnaast vormt de begroeiing in het plangebied, die de huismus rust- en schuilplaatsen biedt, een essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van de soort. Als gevolg van het planvoornemen wordt alle bebouwing en begroeiing in het plangebied verwijderd. Dit is in overtreding met de gestelde verbodsbepalingen in de Wnb (artikel 3.1, lid 2). Om de voorgenomen werkzaamheden uit te kunnen voeren is een ontheffing noodzakelijk.

5.1.2 Mitigatie/compensatie

In het kader van de ontheffingsaanvraag Wnb dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin maatregelen worden beschreven om de effecten te mitigeren dan wel compenseren. Hierbij dienen in ieder geval een overmaat aan (tijdelijke en permanente) alternatieve nestplaatsen en rust- en schuilplaatsen te worden aangeboden. Bij voorliggend planvoornemen is de exacte invulling van de toekomstige situatie echter nog niet bekend. Bij de realisatie van tijdelijke alternatieve nestplaatsen kan gedacht worden aan het ophangen van geschikte nestkasten of het plaatsen van een geschikte huismussentil (ook geschikt voor permante situatie) (zie figuur 5.1). Voor de permanente situatie verdient het realiseren van ruimte onder de dakpannen bij nieuwbouw de voorkeur. De (tijdelijke en permanente) nestplaatsen dienen te worden gecompenseerd met een factor twee in de directe omgeving (maximaal 200 meter) van de huidige verblijfplaatsen. Bij het plaatsen van alternatieven nestplaatsen dient rekening te worden gehouden met een gewenningsperiode van drie maanden. Pas na deze gewenningsperiode mogen de huidige nestplaatsen worden verwijderd buiten de kwetsbare periode (broedseizoen en perioden van vorst). Binnen 50 meter van deze nestplaatsen moeten rust- en schuilplaatsen aanwezig zijn of worden gerealiseerd. Rust- en schuilplaatsen kunnen worden gerealiseerd door het aanplanten van aanplant van doornige struiken als vuurdoorn en meidoorn, groenblijvende heesters, klimplanten als klimop of wingerd en/of beuken- en coniferenhagen.

*Figuur 5.1 Alternatieve nestplaatsen in de vorm van huismusnestkasten (links) en een huismussentil (rechts).
Bron: Vivara.nl.*

5.2 Vleermuizen

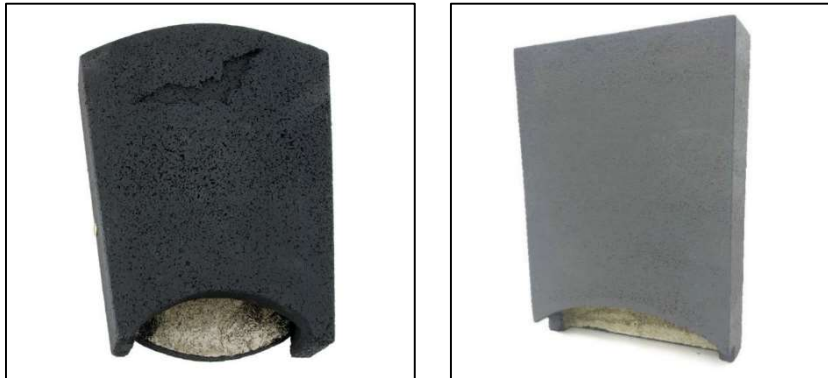
5.2.1 Zomer- en paarverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

In het plangebied is één zomerverblijfplaats en zijn twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Als gevolg van het voornemen wordt alle bebouwing (en daarmee de drie verblijfplaatsen) verwijderd. Dit is in overtreding met de verbodsbepalingen uit de Wnb (artikel 3.5, lid 2 en 4). Om de voorgenomen werkzaamheden uit te kunnen voeren is een ontheffing noodzakelijk.

5.2.2 Mitigatie / compensatie

In het kader van de ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin maatregelen worden beschreven om de effecten te mitigeren dan wel compenseren. Hierbij dienen in ieder geval vervangende verblijfplaatsen te worden aangeboden. Bij voorliggend planvoornemen is de exacte invulling van de toekomstige situatie echter nog niet bekend. Bij de realisatie van tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen kan gedacht worden aan het ophangen van tijdelijke vleermuiskasten (zie figuur 5.2). Voor de permanente situatie verdient het realiseren van inbouwvoorzieningen (toegankelijk maken van de spouw) bij nieuwbouw de voorkeur. De verblijfplaatsen dienen te worden gecompenseerd met een factor vier in de directe omgeving (maximaal 200 meter) van de huidige verblijfplaatsen. Bij het plaatsen/realiseren van alternatieve verblijfplaatsen dient rekening te worden gehouden met de gewenningsperiode. Voor een paarverblijfplaats geldt een gewenningsperiode van zes maanden. Voor een zomerverblijfplaats geldt een gewenningsperiode van drie maanden. Pas na deze gewenningsperiode mag de huidige verblijfplaats worden verwijderd buiten de kwetsbare periode voor vleermuizen (BIJ12, 2017c).

In het activiteitenplan dienen de mitigerende en compenserende maatregelen verder te worden uitgewerkt.

Figuur 5.2: Voorbeelden van tijdelijke vleermuiskasten die toegepast kunnen worden. Bron: Vivara.nl (links) en Veldshop.nl (rechts).

5.3 Overige waargenomen soorten

In het plangebied zijn zes nestplaatsen van spreeuw (4 oostzijde, 2 westzijde) vastgesteld. In en op de overige bebouwing (schuren) binnen het plangebied zijn kauw, witte kwikstaart en zwarte roodstaart aangetroffen die naar verwachting ook nestplaatsen in het plangebied hebben.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

6 Conclusie en Aanbevelingen

De Gemeenschappelijke Regeling Heesch West is voornemens om het perceel aan de Van Rijckevorselweg 4 in Vinkel opnieuw te ontwikkelen. De agrarische bestemming van het perceel wordt omgezet in een bedrijfsbestemming. Om dit mogelijk te maken wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Ten behoeve van dit voornemen is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten (Wet natuurbescherming – onderdeel soortbescherming). In dit kader is een Natuurtoets uitgevoerd (Antea Group, 2021). Uit deze Natuurtoets is naar voren gekomen dat verblijfplaatsen van de bunzing, wezel, steenmarter en vleermuizen niet kunnen worden uitgesloten. Tevens kunnen nestlocaties van de huismus en steenuil niet worden uitgesloten. Om meer inzicht te krijgen in de functie van het plangebied voor bovengenoemde soorten is in de Natuurtoets geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek uiteengezet.

Op basis van de resultaten van het nader onderzoek kan de aanwezigheid van de steenuil, steenmarter, bunzing en wezel worden uitgesloten. Voor deze soorten zijn vervolgstappen niet aan de orde. Huismussen en vleermuizen zijn wel aangetroffen tijdens het nader onderzoek. Tevens zijn enkele overige relevante waarnemingen gedaan. De conclusies met betrekking tot deze soorten worden in paragraaf 6.1 t/m 6.3 uiteengezet.

6.1 Huismus

Bij het nader onderzoek zijn dertien nestplaatsen van de huismus vastgesteld. Daarnaast vormt de begroeiing in het plangebied, die de huismus rust- en schuilplaatsen biedt, een essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van de soort. Als gevolg van het planvoornemen wordt de bebouwing en het groen verwijderd. Hierdoor worden verbodsbepalingen uit de Wnb overtreden (artikel 3.1, lid 2). Een ontheffingsaanvraag bij het bevoegd gezag is noodzakelijk om het planvoornemen uit te kunnen voeren. Hiervoor dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin mitigerende en compenserende maatregelen voor de soort zijn opgenomen. Nestlocaties van huismussen zijn goed te compenseren waardoor de verwachting is dat een ontheffing wordt verleend en het plan uitvoerbaar is.

6.2 Vleermuizen

In het plangebied is één zomerverblijfplaats en zijn twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Als gevolg van het voornemen wordt alle bebouwing (en daarmee de drie verblijfplaatsen) verwijderd. Dit is in overtreding met de verbodsbepalingen uit de Wnb (artikel 3.5, lid 2 en 4). Een ontheffingsaanvraag bij het bevoegd gezag is noodzakelijk om het planvoornemen uit te kunnen voeren. Hiervoor dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin mitigerende en compenserende maatregelen voor de soort zijn opgenomen. Zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn goed te compenseren waardoor de verwachting is dat een ontheffing wordt verleend en het plan uitvoerbaar is.

6.3 Overige waargenomen soorten

In het plangebied zijn nestplaatsen van algemene broedvogels aangetroffen. Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli²) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

7 Bronnen

BIJ12, 2017a. Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument Steenuil (*Athene Noctua*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017c. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Versie 1.0, juli 2017.

Netwerk Groene Bureau's (NGB), 2021. Vleermuisprotocol 2021.

Antea Group, 2022. Natuurtoets Heesch West Van Rijckevorselweg 4.

Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming.

Overige bronnen:

Street Smart

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

www.anteagroup.nl

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.